

USTAWA

z dnia 25 września 1981 r.

o zwalczaniu spekulacji.

W celu wzmocnienia ochrony interesów konsumentów w obrocie artykułami powszechnego użytku oraz zwiększenia skuteczności zwalczania spekulacji stanowi się, co następuje:

Art. 1. 1. Kto towar przeznaczony do sprzedaży w jednostce handlu detalicznego zbywa poza tą jednostką lub w ilości większej od ustalonej bądź z naruszeniem innych przepisów określających zasady sprzedaży takiego towaru,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności lub grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto potwierdza otrzymanie towaru wymienionego w dokumencie dostawy, przyjmując w zamian równowartość tego towaru w gotówce lub w innym towarze bądź kto w zamian towaru, który miał obowiązek dostarczyć do jednostki handlu detalicznego, przekazuje jego równowartość w gotówce lub w innym towarze.

3. Kto wbrew przepisom zbywa towar, którym obrót bez zezwolenia jest zabroniony,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności lub grzywny.

4. Jeżeli wartość towarów nie przekracza 2.000 zł, sprawca czynu określonego w ust. 1—3

podlega karze aresztu lub karze grzywny do 5.000 zł albo obu tym karom łącznie.

5. Usiłowanie dokonania wykroczenia określonego w ust. 4 jest karalne.

6. Przepisu ust. 4 nie stosuje się do osób, które popełniły czyn określony w tym przepisie w ciągu 5 lat od uprawomocnienia się orzeczenia skazującego za przestępstwo podobne albo w ciągu 2 lat od uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu za wykroczenie podobne.

Art. 2. Kto, zajmując się sprzedażą towarów w przedsiębiorstwie handlu detalicznego, ukrywa przed nabywcą towar przeznaczony do sprzedaży, jeżeli wartość tego towaru przekracza 2.000 zł,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 3. Kto, prowadząc zakład gastronomiczny lub zakład przetwórstwa spożywczego albo będąc w nim zatrudniony, zbywa wbrew przepisom towar przeznaczony do przetworzenia w stanie nie przetworzonym,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 4. 1. Kto wyludza nienależną mu kartę zaopatrzenia albo wchodzi w posiadanie takiej karty za pomocą innego czynu zabronionego,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny.

2. Jeżeli sprawca dopuścił się przestępstwa określonego w ust. 1 w stosunku do znacznej ilości kart zaopatrzenia,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

3. Kto kartę zaopatrzenia uzyskaną za pomocą czynu zabronionego nabywa lub pomaga w jej zbyciu albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przyjmuje lub pomaga w jej ukryciu,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny.

4. Jeżeli sprawca dopuścił się przestępstwa określonego w ust. 3 w stosunku do znacznej ilości kart zaopatrzenia,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

5. Kto nabywa kartę zaopatrzenia lub pomaga w jej zbyciu albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej kartę tę przyjmuje lub pomaga w jej ukryciu, jeżeli na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że została uzyskana za pomocą czynu zabronionego,

podlega karze grzywny.

Art. 5. 1. W razie skazania za przestępstwo określone w art. 221 § 2—4, 222, 223 oraz 224 Kodeksu karnego oraz za przestępstwo określone w niniejszej ustawie, towary i dokumenty będące przedmiotem przestępstwa ulegają przypadkowi, chociażby nie były własnością sprawcy, chyba że stanowią mienie społeczne.

2. W razie ukarania za wykroczenie określone w art. 132 § 1—3, 133 i 135 Kodeksu wykroczeń oraz za wykroczenie określone w niniejszej ustawie, przepis ust. 1, stosuje się odpowiednio.

3. Przypadkowi ulegają również pieniądze zakwestionowane u ujętego na gorącym uczynku sprawcy czynu, wymienionego w ust. 1 lub 2, jeżeli z okoliczności wynika, że zostały one uzyskane w wyniku popełnienia takiego czynu.

4. W razie skazania za przestępstwo określone w art. 1 ust. 1—3 lub w art. 2 lub 3 sąd może orzec zakaz prowadzenia działalności wytwórczej, przetwórczej, handlowej lub usługowej.

Art. 6. Za wykroczenia, o których mowa w art. 5 ust. 2, kolegia do spraw wykroczeń mogą wymierzać kary grzywny w wysokości do 15.000 zł.

Art. 7. W postępowaniu w sprawach o przestępstwa określone w art. 221—225 Kodeksu karnego oraz w niniejszej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przyspieszonym, ze zmianami wynikającymi z przepisów niniejszej ustawy.

Art. 8. W sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 7, dochodzenia mogą również prowadzić z własnej inicjatywy lub na polecenie prokuratora organy Milicji Obywatelskiej i Państwowej Inspekcji Handlowej. Organom tym przysługuje także prawo popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji.

Art. 9. W sprawach o przestępstwa określone w art. 7, jeżeli sąd przewiduje możliwość wymierzenia kary pozbawienia wolności powyżej lat 2 lub orzeczenia obok kary pozbawienia wolności kary grzywny powyżej 100.000 zł, przekazuje sprawę prokuratorowi, po rozważeniu celowości zastosowania środka zapobiegawczego.

Art. 10. 1. W postępowaniu o wykroczenia, o których mowa w art. 5 ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przyspieszonym; art. 70 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia nie stosuje się.

2. Postępowanie przyspieszone w sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 7, i o wykroczenia, o których mowa w art. 5 ust. 2, stosuje się na obszarze całego kraju.

Art. 11. 1. Tworzy się Centralną Komisję do Walki ze Spekulacją, zwaną dalej „Komisją Centralną”, oraz wojewódzkie komisje do walki ze spekulacją, zwane dalej „komisjami wojewódzkimi”.

2. Komisja Centralna działa przy Radzie Ministrów, a komisje wojewódzkie — przy terenowych organach administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.

3. Wojewodowie oraz prezydenci miast stopnia wojewódzkiego mogą tworzyć przy terenowych organach administracji państwowej terenowe komisje do walki ze spekulacją.

Art. 12. 1. Przewodniczącego, wiceprzewodniczących oraz członków Komisji Centralnej powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, a przewodniczącego, wiceprzewodniczących i członków komisji wojewódzkiej i komisji terenowej — terenowe organy administracji państwowej, przy których komisje te działają.

2. Przewodniczący komisji zaprasza do udziału w pracach komisji pracowników administracji państwowej, przedstawicieli spółdzielczości, związków zawodowych i innych organizacji społecznych oraz inne osoby.

Art. 13. Do zadań Komisji Centralnej należy w szczególności:

- 1) analizowanie źródeł spekulacji, a zwłaszcza zjawisk ułatwiających naruszenie przepisów dotyczących cen, obrotu towarowego, magazynowania i transportu artykułów rynkowych, inicjowanie przedsięwzięć i programów walki ze spekulacją, środków intensyfikacji działań kontrolnych, zmierzających do zwalczania zjawiska spekulacji oraz usuwania źródeł i przyczyn spekulacji,
- 2) organizowanie działań antyspekulacyjnych o zasięgu wykraczającym poza obszar jednego województwa,

- 3) współdziałanie z organizacjami społecznymi, a zwłaszcza ze związkami zawodowymi oraz organizacjami konsumentów, w celu jak najszerszego wykorzystania czynnika społecznego w walce ze spekulacją,
- 4) przedstawianie wniosków dotyczących doskonalenia metod walki ze spekulacją,
- 5) inne sprawy określone w przepisach wydanych na podstawie ustawy.

Art. 14. Do zadań komisji wojewódzkich oraz komisji terenowych należy realizowanie na terenie ich działania zadań wynikających z przepisów art. 13, a w szczególności:

- 1) analizowanie stanu walki ze spekulacją na danym terenie i opracowywanie programu tej walki,
- 2) inicjowanie i organizowanie działań w zakresie walki ze spekulacją,
- 3) współdziałanie z komitetami kontroli społecznej i innymi organami kontroli w zakresie zapobiegania i zwalczania spekulacji,
- 4) opracowywanie i przedstawianie terenowym organom administracji państwowej oraz innym organom i jednostkom organizacyjnym działającym na terenie właściwości danej komisji wniosków dotyczących usuwania przyczyn i źródeł spekulacji oraz intensyfikacji i doskonalenia działalności kontrolnej w tym zakresie,
- 5) informowanie o potrzebie podejmowania określonych działań przez Komisję Centralną,
- 6) wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów szczególnych.

Art. 15. 1. Przewodniczący Komisji Centralnej przedstawia Radzie Ministrów okresowe sprawozdania z prac Komisji oraz wnioski w sprawach należących do zakresu działania Rady Ministrów.

2. Przewodniczący komisji wojewódzkich oraz komisji terenowych przedstawiają właściwym prezydiom rad narodowych okresowe informacje o pracach komisji.

Art. 16. 1. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowe zadania, skład i tryb działania Komisji Centralnej oraz komisji wojewódzkich i terenowych.

2. Minister Handlu Wewnętrznego i Usług, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii właściwej komisji sejmowej, określi zasady sprzedaży towarów w jednostkach handlu detalicznego, o których mowa w art. 1 ust. 1.

Art. 17. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. — Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 114) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 132 § 1 i 2 kwoty „500 zł” zastępuje się kwotami „2000 zł”,
- 2) w art. 134 § 1 kwotę „50 zł” zastępuje się kwotą „200 zł”.

Art. 18. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do dnia 31 grudnia 1982 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*
Sekretarz Rady Państwa: *E. Duda*